

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

listopad 2023

Karel Štainer-Veselý

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Ail, Karel - ředitel tiskárny

* 02. 02. 1921 - Křenovy (okr. Domažlice)
+ 05. 11. 1993 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Několik vzpomínek za dobrým člověkem. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, č. 49, s. 5.

Anotace: Za 2. světové války nuceně nasazen. Tiskařem se vyučil ve Staňkově, vedoucím domažlické tiskárny od konce padesátých let 20. století. Manžel zpěvačky a cisteristky Anny Ailové. - 30. výr. úmrtí

Balbín, Bohuslav - historik

* 03. 12. 1621 - Hradec Králové (okr. Hradec Králové)
+ 29. 11. 1688 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Klatovy

Literatura: Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň: Ševčík, 2005, s. 66., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Bohuslav Balbín.

Anotace: Český historik (píšící latinsky) člen jezuitského řádu, představitel barokního vlastenectví, kvůli kterému se dostal do nemilosti svých nadřízených. Shromáždil rozsáhlý historický materiál, z něhož - i kvůli dobové cenzuře - stačil vydat tiskem jen část, jiné jeho dobově kontroverzní spisy byly však vydány až v době osvíceneckého uvolnění. Jeho nejrozsáhlejším dílem je impozantní pokus o historicko-geografickou encyklopedii *Miscellanea historica regni Bohemiae* (Rozmanitosti z historie Království českého). Zde je také řada zmínek o západních Čechách - mj. je zmíněn Rýzmberek, Domažlice, Starý Herštejn, Horšovský Týn a Poběžovice. - 335. výr. úmrtí

Bodjanskij, Osip Maximovič - filolog

* 15. 11. 1808 - Varva (Ukrajina)
+ 18. 09. 1877 - Moskva (Rusko)

Místa působení: Chodsko

Literatura: Knihovna Muzea Chodska., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Ossip Maximowitsch Bodjanski (německy).

Anotace: Syn ukrajinského duchovního, studoval seminář, poté univerzitu v Moskvě. Působil jako slavistický filolog a historik, je také znám jako překladatel Šafaříkových Slovanských starožitností. Společně s Karlem Jaromírem Erbenem navštívil studijně Chodsko.
- 215. výr. narození

Fait, Václav - tajemník MěstNV

- * 22. 09. 1919 - Domažlice (okr. Domažlice)
- + 15. 11. 1993 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Představitelé města Domažlic, s. 4.

Anotace: Původní profesí zahradník, posléze úředník Okresního ústavu národního zdraví v Domažlicích, tajemník MěstNV. Bydlel na Bezděkovském Předměstí čp. 275. Člen Komunistické strany Československa. Do funkce nastoupil po Jaroslavu Weberovi 14. prosince 1971 a setrval v ní dvě volební období do 31. prosince 1980, kdy jej vystřídal RSDr. Jaroslav Fronk. Syn Josefa Faita a Barbory, rozené Peroutkové. - 30. výr. úmrtí

Fastr, Petr - revolucionář

- * 29. 06. 1801 - Domažlice (okr. Domažlice)
- + 19. 11. 1868 - Praha-Břevnov (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Výběr významných výročí roku 1991 Západočeského kraje. Plzeň: SVK, 1990., Fastr, J.: Petr Fastr - český revolucionář. P., Hospodářská skupina hostinských živností 1948., Hana, O.: Sto let pamětní desky Petra Fastra., Domažlický deník, 1999, 31. 08., s. 15., Hana, O.: Jak to je s rodinou Fastrovou. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 12. 04., č. 87, s. 17.

Anotace: Vyučen mlynářem. V Praze vlastnil kavárnu ve Svatováclavských lázních, která se stala střediskem národního života. Zvolen místopředsedou Svatováclavského výboru, 11. 3. 1848 předsedal schůzi, na které byly vzneseny požadavky na zavedení ústavy, zrušení roboty, vyhlášení požadavek svobody slova a tisku, jazykové a politické rovnoprávnosti. Byl strýcem Augustina Fastra, starosty domažlického okresu a bratrancem Jakuba a Jana Křtitele Fastra. Dne 10. 9. 1899 mu byla na domě čp. 159 ve Spálené ulici v Domažlicích odhalena pamětní deska. Autorem díla byl sochař Bohumil Vlček z Prahy. Bronzový reliéf věnoval spolek pražských hostinských Hostimil. Datum úmrtí uvedeno podle nápisu na pomníku na břevnovském hřbitově - ověřeno badatelem O. Hanou. - 155. výr. úmrtí

Fišerová, Alžběta - oběť nacismu

- * 19. 11. 1878 - Pasečnice (okr. Domažlice)
- + 03. 05. 1945 - Havlovice (okr. Domažlice)

Místa působení: Chodsko

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narodena v Nové Pasečnici v domě čp. 6. Dcera Jana Nového, místního chalupníka a Barbory, rozené Jirovcové. Zastřelena v Havlovicích členy Hitlerjugend v samém závěru 2. světové války. - 145. výr. narození

Hezká, Božena - pěvkyně

* 17. 12. 1898 - Třeboň (okr. Jindřichův Hradec)
+ 02. 11. 1988 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, roč. 5, 1978, č. 13, s. 2., Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 40. Plzeň: KKS, 1977., Holý, J. P.: Za sestrou Boženou Hezkou. Kostnické jiskry, roč. 73, 1988, č. 42, s. 4., (Kt): Nedožitě devadesátiny. Nové Domažlicko, roč. 19, 1988, 22. 12., č. 52, s. 2., Holý, J. P.: Slavívala narozeniny s Beethovenem. Domažlický zpravodaj, roč. 19, 1992, č. 1., Skala, J.: Čerchovan vzpomíná. Domažlicko, roč. 3, 1993, 28. 10., č. 43, s. 3., Holý, J. P.: Milá a hřejivá vzpomínka. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 12. 11., č. 45, s. 3., Skala, J.: Vzpomínkový večer v MKS. Domažlicko, roč. 8, 1998, 04. 11., č. 44, s. 4., Antoš, S.: Božena Hezká čestnou občankou. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 14. 11., č. 267, s. 10., Foistová, A.: Čestnou občankou Domažlic B. Hezká. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 27. 11., č. 278, s. 1., Holý, J. P.: Nezapomeňme na vzácnou domažlickou občanku B. Hezkou. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 27. 12., č. 300, s. 12., Hezký, J.: 115. výročí narození Boženy Hezké. Domažlický deník, 2013, 31. 10., č. 253, s. 10.

Anotace: Narodila se v rodině lékaře a učitelky hudby. Záhy osiřela. Na konzervatoři v Českých Budějovicích studovala klavír a zpěv, absolvovala učitelský ústav. Do Domažlic přišla v roce 1922, kdy se provdala za ing. Josefa Hezkého, městského stavitele. V té době je často navštěvovala její švagrová, sestra J. Hezkého, zpěvačka Míla Spazierová. Božena Hezká spolupracovala s Jindřichem Jindřichem, absolvovala s ním řadu koncertů, zvláště ve čtyřicátých a padesátých letech. V roce 1937 se stala sbormistryní ženského sboru Čerchovanu a vedla pak i mužský a smíšený sbor - od roku 1951, po smrti V. Flegla. Úzce spolupracovala s členkami Chodského tria - J. Skalovou a E. Hesovou. Dne 11. listopadu 1998 jí bylo zastupitelstvem města Domažlic uděleno čestné občanství in memoriam.

- 35. výr. úmrtí

Jindřich, Alois ml. - sbormistr Čerchovanu

* 05. 02. 1869 - Hyršov (okr. Domažlice)
+ 13. 11. 1948 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Trhanov (okr. Domažlice)

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 18. Plzeň: KKS, 1977., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 80. Plzeň: SVK, 1997.

Anotace: Syn Aloise Jindřicha st., starší bratr Jindřicha Jindřicha a otec Jaromíra Jindřicha. Na domažlických školách působil od roku 1890. Byl dobrý varhaník, působil i jako sbormistr Čerchovanu. Vzpomínky na otce a dětství zpracoval v knize Starosvětské obrázky. Stal se zakladatelem rodinné kroniky Jindřichů. - 75. výr. úmrtí

Jmenování sbormistryně pěveckého spolku Čerchovan Boženy Hezké in memoriam čestnou občankou Domažlic (Domažlice, 11. 11. 1998)

- 11. 11. 1998 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byla i Božena Hezká, pěvkyně, hudební pedagožka a sbormistryně pěveckého spolku Čerchovan. Úzce spolupracovala s dalšími členkami Chodského tria - J. Skalovou a E. Hesovou. Čestné občanství jí bylo uděleno in memoriam v listopadu roku 1998.

- 25. výr. události

Kraus, Václav Antonín - malíř

* 28. 02. 1717 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

+ 20. 11. 1773 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: H. Týn, Třebnice (vše okr. Domažlice), Všekary (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih)

Literatura: Haubert, J.: Výtvarní umělci Domažlicka v období baroka, s. 120. In: Výroční zpráva Okresního archivu Domažlice za rok 1980. Horšovský Týn: Okresní archiv, 1981.

Anotace: V roce 1743 se oženil s Kateřinou Pfirmovou. Roku 1742 maluje oltářní obraz pro kostel v Třebnicích. V roce 1744 provádí obnovu oltářních obrazů v kostele sv. Apolináře v Horšovském Týně, roku 1767 vymalování kostela ve Všekarech. Syn Jana Antonína Krause, bratr Josefa Karla Krause, tchán malíře Martina Strejce. - 250. výr. úmrtí

Kunešová, Marie - pěvkyně

* 27. 11. 1923 - Mrákov (okr. Domažlice)
+ 22. 10. 2005

Místa působení: Domažlice

Literatura: (vor): Manka Kunešová - zpívající učitelka. Domažlicko, roč. 3, 1993, 25. 11., č. 47, s. 3., (vor): Pětasedmdesátiny M. Kunešové. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 19. 11., č. 271, s. 16., Vorlíček, J.: Manka Kunešová čestnou občankou Mrákova. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 20. 03., č. 67, s. 18., Baier, V.: Malá vzpomínka na Manku Písničku. Domažlický deník, roč. 14, 2005, 03. 11., č. 257, s. 11., fot., Kronika města Domažlic 2005, s. 178. Dostupné online na webových stránkách domažlického MěÚ.

Anotace: Vystudovala obor hudební výchova na Pedagogické fakultě v Plzni (1951). Jako učitelka začala své působení na domažlickém okrese, poté byla přeložena na okres Tachov. Tam byla ve Stráži komunisty zatčena a na více jak dva roky uvězněna. Po propuštění vystřídala několik zaměstnání. Nejdéle pracovala ve vodárně, do školství se mohla vrátit až po roce 1968. Stala se učitelkou českého jazyka a hudební výchovy. V období normalizace musela školství opustit podruhé. Byla zaměstnána v bytovém družstvu, poté působila jako vychovatelka v internátu ZTŠ, posléze na této škole působila jako učitelka. Členkou Čerchovanu se stala v roce 1942, roku 1955 založila s Evou Hesovou a Jiřinou Skalovou Chodské trio, se kterým absolvovala stovky vystoupení. Významná byla i její činnost v Kruhu přátel hudby, kde po řadu let uváděla koncerty vážné hudby. Dne 18. března 2002 jmenoval starosta Mrákova na základě schválení zastupitelstva M. Kunešovou čestnou občankou Mrákova. - 100. výr. narození

Mašek, Karel - malíř

* 04. 11. 1883 - Hradiště (okr. Plzeň-jih)
+ 26. 11. 1962 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Kdyňsko, Plzeňsko

Literatura: Holý, J. P.: Citlivý zpodobitel chodské krajiny. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 07. 11., č. 259, s. 18.

Anotace: Studoval malířství v Praze. Nejprve na Vysoké škole uměleckoprůmyslové, poté na Akademii výtvarných umění v Mařákově ateliéru. Studijně pobyl v Mnichově. Náměty čerpal i na Kdyňsku, Chodsku a Plzeňsku. Znamé jsou jeho dva pohledy na Čerchov od Babylonu a panorama Hrádku od Valchy. Karikaturista, grafik. Bratr malíře Jaroslava Maška. - 140. výr. narození

Mazanec, Jiří P. - děkan

* 05. 12. 1925 - Praha (Hlavní město Praha)

+ 18. 11. 1988 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Holýšov (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih), Domažlicko

Literatura: Houška, P.: Alk. P. Jiří Mazanec. Poutník, 1995, č. 1, s. 19-21., Internetové stránky Římsko-katolické farnosti sv. Petra a Pavla v Holýšově, odkaz Naši administrátoři.

Anotace: Katolický kněz, člen Řádu sv. Františka z Assisi. Dlouholetý administrátor a později i děkan Farnosti sv. Petra a Pavla v Holýšově, kde působil v letech 1974-1988. Znáám také jako překladatel náboženské literatury. Pronásledován komunistickým režimem, mj. zatčen v roce 1983. Pohřben v Plzni. - 35. výr. úmrtí

Necker, Severin - malíř

+ 06. 11. 1688 - Würzburg (Německo)

Místa působení: Pivoň, Draženov (vše okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 189. P., R. Ryšavý 1950.

Anotace: Malíř belgického původu. Namaloval obrazy pro augustiniánský klášter v Pivoni, roku 1785 je koupil konvent kláštera augustiniánů v Domažlicích, kde byly umístěny v letním refektáři. Je také autorem oltářního obrazu v kostelíku na Hrubku u Draženova.

- 335. výr. úmrtí

Odhalení pamětní desky III. odboji v Domažlicích (Domažlice, 14. 11. 2003)

- 14. 11. 2003 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Ježek, M.: Pamětní deska III. odboje. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 10. 11., č. 263, s. 10., Ježek, M.: Odhalení pamětní desky. Domažlický deník, 2003, 15. 11., s. 10, fot., Hana, O.: Slavnostní odhalení pamětní desky III. odboje v Domažlicích. Domažlický deník, 2004, 20. 11., s. 11.

Anotace: Také v Domažlicích nalezneme hmotnou připomínku obětí komunistické perzekuce. Zdejší pamětní desku pronásledovaným odhalili v listopadu roku 2003 předseda okresní pobočky Konfederace politických vězňů Josef Touš, předseda okresního výboru PTP Jiří Hezký a starosta Domažlic Jan Látka. Slavnostní akt odhalení proběhl v zahradě Chodského hradu za účasti řady významných osobností společenského života. - 20. výr. události

Odhalení pomníku sochaři Jakubu Roytovi (Domažlice, 13. 11. 1938)

- 13. 11. 1938 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Domažlický občan Jakub Royt, nadaný akademický sochař. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 13. 11., č. 266, s. 17.

Anotace: Slavnost se udála v neděli dopoledne a pomník byl umístěn do parku před dnešní základní školou v Komenského ulici. Busta na pomníku je dílem sochaře Václava Amorta. Odlita byla v Anýžových dílnách v Praze. Žulový pylon pochází od kamenického mistra Josefa Štěpánka z Havlovic a základy byly vyzděny místním stavitelem Aloisem Procházkou. Na bronzové desce je nápis: "Zdejší rodák, žák národních škol Jakub Royt, akademický sochař, který v jeho umělecké dráze nad jiné nadaný 1860-1890. Památník věnovala sestra Marie." Slavnost zahájil jménem místní osvětové komise JUDr. Svatopluk Čech. Slavnostní projev přednesl dr. Jindřich Čadík, profesor Karlovy univerzity a ředitel plzeňského muzea. Zástupce domažlické radnice, radní ing. B. Šafránek převzal pomník do opatrování a péče města Domažlic. - 85. výr. události

Odvody, Tomáš - učitel

* 22. 11. 1903 - Hradiště (okr. Domažlice)

+ 25. 10. 1979 - Merklín (okr. Plzeň-jih)

Místa působení: Merklín (okr. Plzeň-jih)

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 93. Plzeň: SVK, 1998.

Anotace: Narodil se v Hradišti na Domažlicku. Odborný učitel, hudebník, sběratel lidových písní a sbormistr folklórních souborů. Zúčastnil se protinacistického odboje za 2. světové války. - 120. výr. narození

Pavlíková-Grögerová, Isabela - divadelní herečka

* 30. 11. 1878 - Kralovice (okr. Plzeň-sever)

+ 23. 03. 1962 - Vaduz (Lichtenštejnsko)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Holý, J. P.: Z Domažlic do Národního. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 11. 03., č. 59, s. 14., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 82. Plzeň: SVK, 1997.

Anotace: Dcera domažlického okresního hejtmana. Dětství, školská léta a umělecké počátky prožila v Domažlicích. Hudebně ji vzdělával Josef Topinka. Již zde hrála v ochotnickém divadelním souboru. Působila jako herečka v Národním divadle v letech 1895 až 1907, kdy se nervově zhroutila. Po částečném uzdravení působila umělecky ještě do roku 1915. Vyučovala soukromě a stála u zrodu české dramatické konzervatoře, kde sama řadu let působila. - 145. výr. narození

Pelikán, Jiří - učitel

* 20. 11. 1923 - Spálené Poříčí (okr. Plzeň-jih)
+ 27. 08. 1996 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Poběžovice (okr. Domažlice)

Literatura: Za spisovatelem Jiřím Pelikánem. Domažlický deník, roč. 3, 1996, 30. 08., č. 203, s. 7., (vor): Beseda s Jiřím Pelikánem. Domažlicko, roč. 1, 1991, č. 3, s. 3., Poběžovický spisovatel sedmdesátníkem. Domažlicko, roč. 3, 1993, 18. 11., č. 46, s. 3., Kohout, J.: Odešel Jiří Pelikán. Domažlický deník, roč. 3, 1996, 30. 08., č. 204, s. 10., Kohout, J.: Zákaz učit bylo to nejhorší, čím mohli J. Pelikána potrestat. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 12. 11., č. 264, s. 16., Vorlíček, J.: Vzpomínka na Jiřího Pelikána. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 27. 08., č. 199, s. 25., Podskalská, J.: Jiří Pelikán aneb nedožití 90. narozeniny toho pána se žlutou kravatou. Poběžovicko, 11/2013, s. 1, fot., Fotografický archiv Lukáše Vorlíčka.

Anotace: Vystudoval mužský učitelský ústav v Plzni, za okupace pracoval jako horník na dole v Tlučné. Po válce opět učil, nejdéle v Poběžovicích. Během normalizace byl počátkem 70. let ze školských služeb komunisty vyhozen a pracoval až do důchodu jako zásobovač a skladník u Zemědělských staveb v Horšovském Týně. Až do roku 1983, do doby profesionalizace knihovny, působil jako dobrovolný knihovník místní knihovny v Poběžovicích. Věnoval se také ochotnickému divadlu, řadu let vedl jako režisér místní divadelní spolek. Po roce 1989 se vrátil do školství. Autor knih: Pohraničí, to nejsou jen hory, Včera narození, Za vše může Zuzana. - 100. výr. narození

Pezl, Josef - kapelník

* 27. 12. 1881 - Merklín (okr. Plzeň-jih)
+ 10. 11. 1938 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Domažlický Slavín - část 73. Domažlický deník, roč. 1, 1994, 17. 12., č. 184, s. 8., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2001, s. 136. Plzeň: SVK, 2000.

Anotace: Pocházel z merklínské hudební rodiny, již v útlém věku se naučil hrát na několik hudebních nástrojů. Po skončení 1. světové války se coby vojenský kapelník přestěhoval do Domažlic, kde se stal dozorcem vězňů. Začal vyučovat hru na široké spektrum dechových nástrojů a sestavil si malou žákovskou kapelu. Brzy po příchodu do města také stanul v čele velké hudby místního hasičstva. - 85. výr. úmrtí

Procházka, Jan - houslista

* 20. 11. 1883 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 25. 11. 1942 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Helsinky (Finsko), Varšava (Polsko), Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 19. Plzeň: KKS, 1977., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 118. P., MMM 1997., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 141. Plzeň: SVK, 2001., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Vyučený fotograf, který se ale věnoval především hudbě. Byl houslistou České a Varšavské filharmonie, působil v orchestru v Helsinkách a později v orchestru Vinohradského divadla. Poté se vrátil do Domažlic, kde byl činný jako houslový pedagog. Byl mladším bratrem houslisty Karla Procházky. Pozn.: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002 uvádí datum úmrtí 22. listopadu 1942. - 140. výr. narození

Slavnostní otevření nového evangelického sborového domu (Domažlice, 29. 11. 2008)

- 29. 11. 2008 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: 90 let Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Domažlicích, s. 68-69. Domažlice: Farní sbor ČCE, 2013.

Anotace: Pro stavbu nového objektu sborového domu Českobratrské církve evangelické byla v Domažlicích vybrána plocha nad Hanovým parkem. K položení základního kamene došlo dne 14. dubna 2007 v odpoledních hodinách, stavební práce započaly v létě stejného roku. Slavnostní otevření sborového domu se konalo dne 29. listopadu 2008 za účasti řady významných hostů z řad evangelické církve i domažlické veřejnosti. - 15. výr. události

Srna, Josef - učitel

* 05. 10. 1859 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 06. 11. 1923 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Trhanov, Klenčí pod Čerchovem (vše okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Letošní významná jubilea... Domažlický deník, roč. 7, 1998, 20. 11., č. 272, s. 16., Koutský, M.: Poskytnuté písemné údaje a rodokmen rodu Srnů.

Anotace: Pocházel z domažlické měšťanské řemeslnické rodiny, byl v příbuzenském vztahu s ředitelem Antonínem Srnou (otec Josef Srna byl bratrancem Antonína). Maturoval na příbramském učitelském ústavu roku 1879, pokračoval na pražském učitelském ústavu, absolvoval kurs pro průmyslové školy pokračovací a kurs pro odborné učitele měšťanských škol. Ve školním roce 1879-80 učil v Trhanově a od roku 1880 v Domažlicích. Patřil ke spoluzakladatelům Čerchovanu, byl u kolébky Husovy veřejné knihovny a čítárny, působil v učitelské Budči, byl členem okresní školské rady. Byl prvním knihovníkem okresní učitelské knihovny, kterou zakládal. V roce 1904 odešel na školu do Klenčí, kde působil několik let i jako ředitel kůru a knihovník. Patřil k přátelům spisovatele J. Š. Baara.

- 100. výr. úmrtí

Štainer-Veselý, Karel, plk. - odbojář

* 02. 12. 1906 - Vídeň (Rakousko)

+ 26. 11. 1993 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Paroubková, J.: Odešel voják a bojovník. Domažlické noviny, roč. 3, 1994, 07. 01., č. 1, s. 5., Vorlíček, J.: Jubileum hrdiny Karla Štainera-Veselého. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 06. 12., č. 284, s. 15., On-line katalog národních autorit Národní knihovny v Praze, heslo Karel Veselý-Štainer.

Anotace: Jako jeden z vůdčích představitelů domácího protinacistického odboje za 2. světové války strávil většinu doby německé okupace (léta 1940-1945) v ilegality. Patřil k předním funkcionářům Obrany národa a Petičního výboru věrni zůstaneme. Byl také spoluzakladatelem Rady tří (gen. V. Luža, prof. dr. J. Grňa a J. Císař), která svou činností obsáhla většinu Moravy a značnou část Čech včetně Prahy. Podařilo se mu vybudovat významnou odbojovou organizaci, věrnou československé vládě v Londýně, měl spojení téměř se všemi výsadky československých vojáků ze Západu. Spolu s Josefem Kubátem z ilegálních odborů položil základy České národní rady, vrcholného orgánu domácího odboje. Podílel se na přípravách Květnového povstání. Před válkou byl důstojníkem dělostřelectva v Domažlicích, počátkem války z města odešel. Na jaře 1943 pověřil své kamarády npor. Jana Havla (rodáka z Milavčí) a por. Josefa Fahrnera organizováním odbojové skupiny pro jihozápadní Čechy, nazvané Niva. Pracovali na sabotážích a podvratných akcích proti okupantům, opatrovali střelivo a zbraně. Když se na konci války přiblížila spojenecká vojska, navázali spojení s americkou armádou. V padesátých letech byl K. Štainer-Veselý komunisty pronásledován a vězněn, v sedmdesátých pak odstaven z veřejného života. - 30. výr. úmrtí

Šuster, Jan, čet. - příslušník čsl. zahraniční armády

* 15. 03. 1921 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 19. 11. 1988 - Velká Británie

Místa působení: Velká Británie

Literatura: Tauer, V.: Staňkovský rodák létal v liberátoru. Nové Domažlicko, roč. 2, 2008, č. 3, s. 11., Laštovka, V.: Letci RAF z Domažlicka proti nacismu. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2005, s. 27-30., Žáková, M.: Staňkovský rodák Jan Šuster. Staňkovsko, 2009, č. 7, s. 4, fot., Švec, D.: Za křídly...: válečné osudy letců z Plzeňského kraje bojujících v RAF. Daniel Švec vlastním nákladem, 2022, s. 220-221.

Anotace: Starší a nevlastní bratr Vlastimila Žáka (1922-1974), staňkovský rodák. Jeho matka Růžena, která pracovala v místním pivovaru, se v roce 1928 provdala za ovdovělého malíře pokojů Vlastimila Žáka. Když po 1. světové válce nastoupil službu u finanční stráže na slovensko-maďarských hranicích, odstěhovali se s ním. Jan Šuster vystudoval ve Zlíně Průmyslovou školu chemickou a do Staňkova se s rodiči a nevlastním bratrem vrátil po vyhlášení autonomie Slovenska. Po obsazení republiky Němci opustil tehdy devatenáctiletý Jan vlast a přes Maďarsko doputoval do Bělehradu, kde se přihlásil k čsl. zahraniční armádě. Jako pěšák se podílel na obraně Tobruku. V roce 1942, kdy mělo britské bombardovací letectvo velké ztráty, se Šuster spolu s dalšími 170 legionáři hlásí do RAF. V St. Athanu se začal zaučovat na pozici palubního střelce a radiooperátora. Výcvik opustil v hodnosti četáře a v září 1944 byl zařazen k 311. čsl. bombardovací peruti. Z letiště v severoskotském Tainu vzlétal až do konce války v bombardéru B-24 Liberator nad Severní moře, kde měl vyhledávat nepřátelské lodě a ponorky. Oženil se s Angličankou Kathleen Minnie Emmett, která sloužila u protiletadlové obrany Londýna. Když se Jan po válce vrátil domů, zjistil, že nacisté za války zatkli jeho rodiče a uvěznil je v koncentračním táboře ve Svatobořicích. O jejich jedenáctiletého syna Miroslava pečovala matčina sestra. Po propuštění z tábora 14. dubna 1945 se manželé Žákoví vrátili do Staňkova. Otec zemřel ve stodské nemocnici v roce 1971, matka umírá roku 1984 v domažlické nemocnici. Jan Šuster se vrátil po válce do Zlína, kde pracoval u firmy Baťa. V roce 1947 odcestoval do Anglie za manželkou a rodinou. Získal tam občanství a podnikal v oboru chemie. Zemřel 19. listopadu 1988. V rámci rehabilitace byl v roce 1991 posmrtně povýšen na podplukovníka. Napsal knihu Story of Bohemian (Příběh Čecha), která vyšla v roce 1989. Vypráví mimo jiné o raném dětství ve Staňkově. Je držitelem Československého válečného kříže. Pozn.: Publikace Za křídly... uvádí datum narození 25. března 1921 a datum úmrtí 25. listopadu 1988. - 35. výr. úmrtí

Vaněk, Josef - dobrovolník belgické armády

* 24. 11. 1888 - Újezd (okr. Domažlice)
+ 06. 12. 1940

Místa působení: Genk (Belgie)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen v Újezdě u Domažlic, v domě čp. 58. Syn Ondřeje Vaňka a Alžběty, rodem Sladký. Horníkem v belgickém Genku, působil jako předseda československého zahraničního spolku. Dobrovolně vstoupil do belgické armády, zemřel v německém zajetí.

- 135. výr. narození

Veřtát, František Damas P. - administrátor

* 24. 11. 1918 - Tábor-Měšice (okr. Tábor)
+ 08. 04. 1993 - Tábor (okr. Tábor)

Místa působení: Horšovský Týn, Milavče, Štítary (vše okr. Domažlice), Domažlice, Tábor
Literatura: Domažlicko, roč. 3, 1993, č. 16, s. 2., Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 2. Strojopis., Petrašovský, A.: Kostelní zdi vyprávějí, s. 56-57. Radonice: Domažlický dějepis, z.s., 2019.

Anotace: Ordinován 5. července 1944 v Brně, na začátku 50. let internován komunisty v rámci "Akce K" zaměřené na likvidaci klášterů a mužských řeholních řádů. Po uvolnění z internace působil na řadě míst Domažlicka, například ve Štítarech. V letech 1977 až 1978 činný jako administrátor v Horšovském Týně, od 1. února 1978 do 30. září 1991 v téže funkci v Domažlicích. Zde se mu povedlo zajistit rekonstrukci fasády a střechy arciděkanského kostela. Opraveny byly také stropní fresky na jeho klenbách. V září roku 1991 odchází do poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Táboře. Pozn.: Otomar Hana uvádí datum narození 28. listopadu, ostatní zdroje 24. listopadu 1918. - 105. výr. narození

Vznik prvního sboru Českobratrské církve evangelické v Domažlicích (Domažlice, 22. 11. 1923)

- 22. 11. 1923 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: 80 let domažlického evangelického sboru. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 21. 10., č. 247, s. 11.

Anotace: Ke dni 22. listopadu roku 1923 se vztahuje vznik samostatného sboru Českobratrské církve evangelické v Domažlicích. Prvním farářem se stal Jaroslav Dobiáš, na post prvního kurátora nastoupil Stanislav Růžek. V době svého založení měl sbor na Domažlicku 3 tisíce členů a aktivně se zapojoval do kulturního a společenského života v regionu.

- 100. výr. události

Weisshaar, Antonín - sekretář

* 26. 11. 1848 - Podražnice (okr. Domažlice)
+ 12. 03. 1913 - Eppendorf (Německo)

Místa působení: Berlín (Německo)

Literatura: (aks): I malé obce mají velké syny. Domažlicko, roč. 3, 1993, 21. 10., č. 42, s. 8., Holý, J. P.: A. Weisshaar - rodák Podrážnice. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 23. 10., č. 247, s. 18., Holý, J. P.: Významný rodák Podrážnice - Anton Weisshaar. Zpravodaj města Horšovský Týn, 2002, č. 12, s. 5.

Anotace: Narodil se v podražnické myslivně jako první syn revírníka horšovskotýnského hraběte Ferdinanda Trauttmansdorffa. Absolvoval německé piaristické gymnázium v Plzni, poté pokračoval na pražské německé univerzitě studiem práv. Krátce působil jako úředník na horšovskotýnském panství, již na počátku 80. let 19. století je ale činný jako úředník zemské správy v Berlíně. Poté se stává vedoucím kanceláře a soukromým sekretářem knížete a německého kancléře Otty von Bismarcka. - 175. výr. narození

Zábor Chodska nacisty (Chodsko, 24. 11. 1938)

- 24. 11. 1938 - Chodsko

Literatura: Svačina, R.: O tom, co se vše událo při záboru Chodska a o Benešově víře, že pravda zase zvítězí. Domažlický deník, roč. 5, 1996, 19. 11., č. 271, s. 16., Hemzálková, I.: Chodsko v letech 1938 - 1945. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta pedagogická.

Anotace: Několik týdnů po Mnichovské dohodě mělo dojít také na zábor části Chodska nacisty. Do poslední chvíle byl tento záměr udržován českými úřady v tajnosti, teprve úřední zpráva ze dne 21. listopadu 1938 hovořila o chystaném zabrání obcí Klenčí, Starý Postřekov, Nový Postřekov (Díly), Trhanov, Chodov, Pec, Česká Kubice, Babylon a osad Hamry, Pila a Pelechý. Členem delimitační komise vyměřující hranice budoucího Československa byl za českou stranu pplk. Josef Sucharda, který se později zapojil do odboje. Deklarované území bylo Německem obsazeno o tři dny později - 24. listopadu 1938. V zabrané oblasti Chodska žilo přes 5000 Čechů a jen okolo 360 obyvatel německé národnosti, ta zde tedy tvořila jen 7 % obyvatelstva. Odtržení zmiňovaných chodských vesnic velmi ovlivnilo i některé obce mimo zábor - například město Domažlice přišlo o 90 % svého lesního majetku. - 85. výr. události

Zettl, Augustin P. - děkan

* 25. 08. 1805 - Lodhéřov (okr. Jindřichův Hradec)
+ 07. 11. 1878 - Hostouň (okr. Domažlice)

Místa působení: Hostouň (okr. Domažlice)

Literatura: Stippler, S.: Hostouň, s. 114. Töning, Der Andere Verlag c2008.

Anotace: Na kněze vysvěcen 23. ledna 1831. Mezi roky 1831 až 1843 pracoval jako kaplan v hostouňské duchovní správě, poté se stává farářem v Srbech. Dne 14. prosince 1863 nastupuje v Hostouni do úřadu děkana. V květnu 1874 odchází na odpočinek, žije však dále jako penzista v Hostouni až do své smrti. Dostává penzi z příjmů hostouňského benefícia ve výši 196 zlatých a 7 krejcarů ročně a k tomu obvyklou penzi z církevního fondu c. k. místodržitelství. Autor záznamů o hostouňské farnosti. - 145. výr. *úmrtí*

Žák, Josef - kulturní pracovník

* 17. 11. 1873 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 02. 09. 1932 - Staňkov (okr. Domažlice)

Místa působení: Staňkov (okr. Domažlice)

Literatura: (vs): Všestranný staňkovský patriot Josef Žák. Domažlicko, roč. 12, 2002, 24. 04., č. 17, s. 5.

Anotace: Osobnost všestranného kulturního a veřejně prospěšného založení. Byl činným ve staňkovském Sokole a Sboru dobrovolných hasičů, vlastenecké cítění rozvíjel podporou menšin v Národní jednotě pošumavské, v níž zastával funkci jednatele. Při příležitosti výročí spolků sepsal pamětní spisy. Spravoval městský archiv uložený na radnici, byl správcem městské knihovny. Zasloužil se o zřízení muzea, nasbíral na 800 exponátů. Také působil jako redaktor listu Staňkovsko. Po vzniku republiky v roce 1918 zasedal v prvním okresním výboru v Horšovském Týně a byl předsedou jeho hospodářské rady. - 150. výr. *narození*

Žežulka, Karel - malíř

* 26. 06. 1912 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

+ 16. 11. 1993 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: (vp): Jubileum malíře Horního Chodska. Nové Domažlicko, roč. 13, 1982, 23. 09., č. 39, s. 3., (aks): Chodský malíř odešel. Domažlicko, roč. 3, 1993, 02. 12., č. 48, s. 3., Holý, J. P.: K devadesátinám K. Žežulky. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 04. 07., č. 155, s. 18.

Anotace: Narodil se v železničářské rodině. Vyučil se zedníkem, pak absolvoval stavební průmyslovku. Poté až do důchodu pracoval na železnici. Na Chodsko přišel v roce 1947. Učarovalo mu především Klenčí, kde se usadil a obohacoval svými uměleckými projevy tamní kulturní život. Ve třicátých letech sbíral první výtvarné zkušenosti u prof. J. Skupy. Poté se věnoval hlavně hudbě - složil několik operet, vydal třicet hudebních skladeb. Působil také jako zpěvák a kytarista v kvartetu "Bratři Žežulkové". Ve skladatelské práci pokračoval i v Klenčí. Postupně však dával přednost malování, inspiraci nacházel v tvorbě malířů české secese Janu Preislerovi a Karlu Špillarovi. Prostřednictvím svých olejomalb a pastelů se účastnil řady výstav. - 30. výr. úmrtí

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc listopad 2023

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2023. Nestránkováno, 6 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice